

Administratoru uzraudzības reformas kauja Saeimā

Maksātnespējas administratoru uzraudzības reformas grozījumus sāks vētīt Saeimas atbildīgā komisija, galīgais lēmums nebūs ātrāk kā jūnijā pēc Satversmes tiesas sprieduma

Tādu scenāriju iezīmēja Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs Gaidis Bērziņš grozījumiem Maksātnespējas likumā, kas saistīti tieši ar administratoriem. «Ir iesniegti priekšlikumi gan no Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas, gan no Tieslietu ministrijas, gan no Saeimas deputātu vidus,» skaidro G. Bērziņš, vērtot uzmanību, ka ir arī Saeimas deputātu priekšlikums, kurš paredz valsts amatpersonas statusa atcelšanu administratoriem. «Tuvākajā laikā komisija sāks skatīt iesniegtos priekšlikumus un diskutēt par tiem, tomēr paturēt prātā, ka pašlaik Satversmes tiesā jau ir iesniegtas trīs sūdzības saistībā ar valsts amatpersonas statusu administratoriem,» norāda G. Bērziņš. Tieši tāpēc, viņaprāt, ar galīgo lēmumu komisijai nevajadzētu steigties, līdz nav zināms Satversmes tiesas lēmums. «Tas ļauj izvairīties no situācijas, kad kaut kas ir pieņemts, tomēr pēc Satversmes tiesas atzinauma ir jāmaina,» pamatoja G. Bērziņš. Satversmes tiesas lēmums tiek gaidīts jūnijā.

Uzrauga loma

«Smaguma centrs pašlaik ir administratoru uzraudzības modeļa maiņa,» tā uz jautājumu, kas ir degpunktā, atbild G. Bērziņš. DB jau rakstīja, ka savulaik tā brīža tieslietu ministrs Jānis Bordāns rosināja maksātnespējas administratoru uzraudzību pilnībā nodot valsts iestādei Maksātnespējas aģentūrai, kura izsniegtu administratoriem sertifikātu, viņus uzraudzītu. Šādām piedāvātajam risinājumam nepiekrīt paši administratori. DB jau vairākkārt rakstījis par Latvijas sertificēto maksātnespējas administratoru asociācijas iebildumiem un prognozētajiem defektiem. Lai arī pašreizējais tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs atbalsta administratoru pašpārvaldes modeli pēc analogijas ar Zvērīnātu advokātu padomi, tomēr administratori šim modelim varētu būt gatavi tikai pēc dažiem gadiem – minimāms 2–3, bet maksimāms – 5–6. Tieši tāpēc arī pašreizējais ministrs ir precīzējis agrāk iesniegto Tieslietu ministrijas piedāvājumu un iestājas par administratoru uzraugu, iecelot Maksātnespējas administrāciju. G. Bērziņš atzina, ka šāda administratoru uzraudzības

INFORMĀCIJA Maksātnespējas sistēmas Latvijā un citās valstīs

Kritēriji	Latvija	Igaunija	Čehija	Somija
Maksātnespējai un reorganizācijai ir atsevišķi izdoti tiesību akti	-	+	-	+
Administratoriem ir valsts amatpersonas statuss	+	-	-	-
Administratoru specializācija	-	+	+	+
Profesionālās kvalifikācijas prasības	+	+	+	-
Likumā noteikti personīgo īpašību kritēriji un augstas morāles prasības	-	+	-	+
Sertifikāta nepieciešamība	+	-	+	-
Administrators kandidātu iecel pēc saraksta	+	-	+	-
Administratoru var izvēlēties paši kreditori	-	+	+	+
Administrators sniedz viedokli par maksātnespējas lēmumiem	-	+	-	+
Administrators atbildības apmēru uzrauga tiesa vai uzraudzības iestāde	-	+	+	+
Procesa izmaksu apmēru uzrauga tiesa vai uzraudzības iestāde	-	+	+	+
Administratori iesniedz visus procesa dokumentus uzraudzības iestādē vai tiesā	-	+	+	+
Administratori atskaitās arī par tiesiskās aizsardzības procesa norisi	-	+	+	+
Uzraudzību veic Tieslietu ministrija	+	+	+	+
Uzraudzību veic neatkarīga valsts iestāde	-	-	-	+
Uzraudzību veic tiesa	-	+	+	+
Uzraudzību veic nevalstiska profesionālā organizācija	-	+	+	+
Ir izveidota maksātnespējas jautājumu ekspertu darba grupa	+	-	+	+
Vieta Doing Business 2015	40	37	20	1

* Stājas spēkā no 2015. gada 1. marta

AVLSIS KONTROLES ZINĀJUMS

Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas valdes priekšsēdētājs Olavs Cers: «Uzraudzības sistēmai būtu jānodrošina ātra un uz rezultātu vērsta aizskarto personu interešu aizsardzība. Pastāvošā sistēma to nenodrošina, tādēļ tā ir jāmaina un par labāko modeli ir jādiskutē.»

modeļa maiņa varētu stāties spēkā no 2016. gada. «Mans personīgais viedoklis, ka svarīgākais būs šīs valsts aģentūras kapacitāte, tāpēc jādomā par tās finansālu un cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanu,» atzīmē G. Bērziņš. Viņš arī uzskata, ka ir vajadzīgs sagatavot vidēja termiņa politikas dokumentu, kuru izstrādātu

darba grupa un kuru apstiprinātu valdība. «Tas novērstu situāciju, ka vienu dienu deputāti domā vienu, bet otru – jau ko citu,» piebilda G. Bērziņš.

Gaidīšanas laiks

DB jau rakstīja, ka ir maksātnespējas administratori, kuri neredz iespēju savienot administratora un zvērīnāta ad-

vokāta praksi ar valsts amatpersonas statusu, un tāpēc var pamest administratoru rindas. Ir arī tādi, kuri cer uz Satversmes tiesas lēmumu, kura rezultātā likumdevējiem varētu nākties mainīt savu sākotnējo uzstādījumu. Savukārt G. Bērziņš piebilda, ka pašlaik valsts amatpersonas statuss administratoriem būs spēkā

Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs Gaidis Bērziņš: «Tuvākajā laikā komisija sāks skatīt iesniegtos priekšlikumus un diskutēt par tiem, tomēr paturēt prātā, ka pašlaik Satversmes tiesā jau ir iesniegtas trīs sūdzības saistībā ar valsts amatpersonas statusu administratoriem.»

ar šā gada 1. jūliju un nekādas izmaiņas šajā jautājumā nav paredzēts veikt. Savukārt paši administratori uzskata, ka valsts amatpersonas statuss un arī uzrauga maiņa nav nekādas brīnumnūjiņas, kas varētu radikāli mainīt situāciju šajā jomā, vēl jo vairāk, ja atšķirībā, piemēram, no Zvērīnātu advokātu padomes administratoru asociācijai visiem administratoriem nav jābūt, turklāt šī profesionālā cunftē īsti nevar sodīt savas amata brāļus par pieļautajiem pārkāpumiem vai kļūdām. Pašlaik vara pār administratoru ir tiesai un kreditoru sapulcei.

Ārvalstu piemēri

Lai arī ir cerība, ka valsts amatpersonas statuss administratoriem un to uzraudzības nodošana Maksātnespējas administrācijai būs risinājums sasāpējušo problēmu risināšanai, tomēr ir daļa, kuri uzskata, ka tā nebūs nekāda brīnumnūjiņa. Savā ziņā to apstiprina arī Valsts kontroles revīzijas ziņojums par maksātnespējas procesu un šī procesa salīdzinājums ar Lietuvas, Igaunijas, Somijas, Čehijas normatīvo regulējumu un prasībām. «Valsts kontroles revīzijas secināju-

mi apstiprina Administratoru asociācijas iepriekš pausto, ka valsts Tieslietu ministrijas personā nerisina fundamentālas maksātnespējas problēmas un grozījumi likumā ir haotiski. Tomēr daudziem, tajā skaitā Tieslietu ministrijai, visvienkāršākā izeja šķiet visu maksātnespējas procesa problēmatiku reducēt vienīgi uz administratoriem, izliekoties, ka viss pārējais ir pilnīgā kārtībā,» skaidro Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas valdes priekšsēdētājs Olavs Cers. Administratoru asociācija jau vairākkārt ir norādījusi: valsts amatpersonas statuss nerisina nevienu no pastāvošajām problēmām maksātnespējas jomā. «Uzraudzības sistēmai būtu jānodrošina ātra un uz rezultātu vērsta aizskarto personu interešu aizsardzība. Pastāvošā sistēma to nenodrošina, tādēļ tā ir jāmaina un par labāko modeli ir jādiskutē,» uzsver O. Cers. Viņaprāt, amatpersonas statuss pats par sevi nenovērš līdzīgas situācijas, kādu norādījis parādniece – arī amatpersonas ilgstoši slimo un var atstrasties bērna kopšanas atvaļinājumā.

Māris Kirsons